

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Brasiovu, piața mare Nr. 22. — „Gazeta” ese:
Joi și Duminică.

Prețulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anul XLII

Se prenumera:
la postele c. și r. și po la dd. corespondenti.
Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru fiecare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 18.

Duminică, 16 4 Martiu

1879.

Brasiovu, 2 (14) Martiu.

Asia dér' proiectulu de lege maghiarisatoriu alu d-loru Tisza-Tréfort nu a fostu numai o simpla amenintiare. „Hon” a avutu dreptu candu a fusu că guvernulu ungurescu va merge orbu înainte pe calea apucata fara a luá in consideratiune gramaminele și ingrijirile nóstre. Cu tóte că séu tocmai pentru că Archiereii romani au petitionatu in contra introducerei limbei maghiare in scolile poporale, proiectulu de lege privitoriu la acést'a introducere fù asternutu dietei maghiare de cătra ministrulu de culte Tréfort in siedinti'a de Mercuri, in aceea-si di candu a sositu in Budapest'a scirea cutrieratóre despre catastrofa orasiului Seghedinu. Si intr'unu momentu atátu de posomoritu că acest'a deputatii maghiari de tóte colorile mai avura anim'a de a primi acelu proiectu cu aplause și éljenuri sgomotóse.

I se face imputare guvernului că a periclitatu interesele de viétia ale Unguriei prin politic'a s'a bosniac'a, dér' acést'a politica totusiu are de o suta de ori mai multu intielesu, mai multa basa reala, decatu politic'a ce o pórtá totu acestu guvernulu fația de nationalitati. Ocupatiunea Bosniei póte inca se-si ajunga scopulu: redicarea prestigiului monarchiei, asigurarea, macaru in parte, a intereselor sale in Orientu, civilisarea Bosniaciloru, dér' ce va castigá Ungari'a déca diet'a din Budapest'a va votá legea de maghiarisare a scóleloru nóstre poporale? Cumu va poté promová acést'a mesura interesele de viétia ale statului ungaru, candu ea este indreptata in contra insasi poporatiunii acestui statu, candu, că se tacemu de celelalte popóre, trei milióne de romani din Transilvani'a și Ungari'a s'au exprimat prin graiulu Archiereiloru loru, că o considera că pe unu nou actu de netoleranti'a prin care li-se amenintia in gradulu supremu desvoltarea, ba chiaru esistinti'a nationala?

Intr'unu momentu atátu de seriosu candu earasi unu nuoru greu si amenintiatoriu stá se se descarce asupra capetelor nóstre nu ne mai potemu perde timpulu cercetandu, că ore politic'a esterióra séu cea interióra a guvernului maghiaru este mai periculósa statului si natiunei maghiare. Maghiarii au tóta potestatea in mana, ei voru avé dér' singuri se respunda pentru faptele loru. Fiecare, se dice, este insusi faurulu sórtei sale si natiunile n'au in privinti'a acést'a unu privilegiu mai mare de cătu individii, nici atunci, candu ele, că si maghiarii, se numera intre cele mai privilegiate ale sórtei. Cumu isi voru sará dér', asia voru manca.

Nici noi romanii inse nu ne desvoltamu dupa alte legi, desi intre tóte popórele din aceste tieri noi amu fostu cei mai puçinu protegeati de sórte si desi cu tóte aceste tari'a de viétia a elementulu nostru s'a documentatu intr'unu modu unicu in istoria in cursu de sieptespediece se cule. Amu mai dis'o si o repetimu: Numai déca vomu veghia asupra intereselor vitale ale nationalitatii noastre di si nópte, déca ne vomu luptá cu barbatia pentru aperarea loru cu tóte mediulócele legale ce ne stau la dispositiune — vomu poté salvá esistinti'a nóstra nationala, limb'a si datinele nóstre strabune.

Trebuie se fimu dér' destepti acuma mai multu că ori si candu. Pe langa moderatiunea si tactulu ce se cuvine unu poporu, care se lupta in conditiuni atatu de grele, se nu lasamu nici o clipita din vedere, că niciodata natiune nu si-a eluptatu vr'unu dreptu, nu si-a salvatu vr'unu bunu alu seu fora că tóte elementele ei se se fi unitu mai înainte la o energiósa, strinsa si unanima procedere.

Diet'a maghiara va desbate in curendu asupr'a cestiunei de maghiarisare a scoliloru nóstre poporale. Natiunea romana din aceste tieri nu va fi nici de astadata intrebata asupra dorintieloru si postulatelor ei, cumu n'a fostu intrebata la 1868,

cumu nu au intreat'o niciodata in cursulu acestoru 12 ani din urma. Corpurile legiutórie din Budapest'a voru deliberá dér' earasi asupra unui proiectu de lege, care taie afundu in interesele culturale nationale ale poporului romanu fara că se asculte mai înainte si vocea acestui'a. Romanii de fapta nu sunt reprezentati astadi in diet'a Ungariei, cei din Ungari'a nu pentru-cá abia le-a fostu cu potinti'a a scóte 1—2 deputati nationali, cei din Transilvani'a nu, căci sistemulu domnitoriu i-a impinsu pe terenulu resistintiei passive.

Si cine va mai si dubitá astadi in aceea, că romanii si celelalte popóre nemaghiare din Transilvani'a si Ungari'a in fapta nu sunt reprezentate in parlamentulu centralu din Budapest'a? Spuso-a dilele trecute destulu de limpede deputatulu Grünwald Béla la audiulu lunei si intre aplausele camerei maghiare, că nu vede nicairi in acést'a camera reprezentate tendintiele milióneloru de nemaghiari, că parlamentulu acést'a cu exceptiunea crotilor este in tóte partile sale maghiaru, este simbolulu nationalitatii maghiare.

Diet'a maghiara va deliberá dér' in pace si negenata asupra proiectului de lege maghiarisatoriu si e fórté usioru de a prevedé cum va fi votulu ei. Se póte si aceea, că acestu votu se fia investitu mai curendu séu mai tardiu cu tóte atributiunile legalitatii, se capete valóre de lege, atunci elu va fi legalu, dér' nu va incetá a fi nedreptu fația de popórele nemaghiare, fația de noi romanii cu deosebire, cari o repetamu, cu tóte asupririle veacuriloru trecute amu fostu cei mai leali fația de natiunea maghiara.

Dér' desi in fapta reprezentantii maghiari nu voru poté audi vocea poporului romanu in camerele din Budapest'a, ei totusiu nu se voru poté escusá in casulu de fația cu aceea, că dorintiele si postulatele nóstre nu le-au fostu cunoscute celu puçinu prin mediulu pressei. Ei cari sunt alipiti cu atát'a iubire si focu de limb'a si nationalitatea loru maghiara, sunt in positiune a judecá déca temerile si ingrijirile nóstre sunt intemeiate séu nu, ei sunt in starea de a poté apretiu' cătu de scumpa 'i este unu poporu limb'a ce a supt'o la peptulu mamei si cătu de mare este nedreptatea de a-lu voi se-lu impedei in cultur'a s'a propria nationala.

Dupa representatiunile ce le-au facutu Archiereii nostri la tronu, nu va poté fi astadi nimenea in dubiu, că intregu poporulu romanu din Transilvani'a si Ungari'a condamna acelu proiectu de lege ce s'a asternutu alaltaeri dietei maghiare. Adeveratú că romanii au vorbitu numai prin organele loru bisericesci, natiunea romana că natiune nu s'a pronuntiatu, si nuse poté pronuntia, căci de candu fù resturnata autonomi'a Transilvaniei, reprezentantia legala nu a mai avutu. Totalitatea romaniloru inse, din care se compune natiunea si in specialu romanii transilvani, in cătu nu s'au pronuntiatu in contra acelui proiectu de lege se pronuntia prin organulu nostru si se voru pronuntia cu unu singuru cuventu, cuventulu opozitiunei celei mai leale a guvernului Maiestatii Sale: Protestam u!

Maghiarii si autonomi'a Transilvaniei.

(Convorbire intre unu Romanu si unu Maghiaru.)

Publicamu mai la vale teostulu unei convorbiri ce avú locu nu de multu intre unu Romanu si unu Maghiaru cu privire la cestiunea autonomiei Transilvaniei. Comitemu in catuva o indiscretiune deórace acea convorbire nu ni s'a fostu impartasitu spre publicare, o facemu acést'a inse in convictiunea că nu ni se va luá in nume de reu din nici o parte, deórece ea tractéza numai despre o cestiune de interesu publicu, si dupa a nóstra parere servece de viua ilustratiune a situatiunei momentane. Eata-o:

Romanulu, venindu vorb'a asupra Transilvaniei, dise catra compatriotulu seu, maghiaru de frunte. . . „Déca maghiarii ar' avé intentiunea de a multiamf pe romani, campulu le este deschisu in Transilvani'a, unde cu elemente slave n'au nimicu de a face. Asigurarea unei autonomie pentru Transilvani'a. in form'a aceea cumu o are Croati'a, ar' fi mediuloculu celu mai potrivit spre a impacá elementulu romanu cu celu maghiaru. O astfelu de autonomia nu este nicidecumu in contra intereselor statului ungaru, nici in contra acelora ale monarchiei. Din contra, déca maghiarii ar' procede cu crutiare si considerare fația de romanii transilvaneni, déca ar' dá ascultare postulatelor indreptatite, dorintieloru si aspiratiuniloru lor, cari nu sunt nicidecumu indreptate in contra natiunei maghiare, ei tindu numai la asigurarea esistentiei si la inaintarea elementulu romanescu prin scoli, administratiune si justitia, ar' poté castigá simpathi'a si spriginulu tuturoru romaniloru. Romanii si maghiarii intielesi astfelu intre sine si spriginindu-se recipocu, ar' poté resiste mai usioru torentulu slavu, ce ne amenintia dela meadia-nópte si meadia-di. Vreo siese milióne de maghiari aliati cu vreo diece milióne de romani potu aflá nu numai la statele vecine, dér' cu deosebire si la statele occidentale latine amicitia si aliantia mai sigura si mai puternica, de cătu, candu voru fi imparechiatu intre sine, se voru paralísá unii pe altii, si va esistá intre ei si mai departe neincrederea si dusmani'a de pēna acuma. Maghiarii trebuie se aiba mai multu sentiu pentru lipsele poporului romanu, déca au de gandu a se intielege candu-va cu acestu poporu si a-lu castigá pentru lupt'a de aperare in contra inimiciloru comuni.”

Maghiarulu, ascultá cu multa atentiune la áceste reflexiuni si respunse francu si sinceru. . . „Maghiarii nu voru incuviintiá niciodata autonomi'a Transilvaniei; unu statu vigorosu că Ungari'a nu póte slabi relatiunile intime intre tier'a-mama si partile transilvane. Alte sunt relatiunile in Croati'a, unde nu se afla maghiari, cari se reclame spriginulu nostru. In Transilvani'a inse elementulu maghiaru nu póte fi datu pe man'a romaniloru de cătra insasi Ungari'a. Ori-cátu ar' fi de identice interesele maghiariloru cu cele ale romaniloru din punctu de vedere mai inaltu maghiarii nu potu sacrificá niciodata de buna vóia pe fratii loru din Transilvani'a — spre a satisfacere pe romani. Ba inca si legea de nationalitate este o gresiéla in politic'a maghiara; nu trebuia a se creá nici acést'a lege, căci prin ea se da numai ansa diferiteloru nationalitati la certe si frecari, la sumutiare in contra statului. Romanii déca voiescu potu traí in pace, cumu traiescu spre esemplu svabii din giuru de Budapest'a, nimenea nu-i va impedeá se vorbésca acasa in limb'a loru materna; inse nu este parlamentu maghiaru, care se recunósca candu-va pe romani de „natiune politica”. Dealtmintrea maghiarii au informatiuni private, fórté positive (? Red.) că romanii din Transilvani'a cauta ocaziunea si dorescu de a se impreuná cu vecin'a Romania. Si astfelu ori-câte concessiuni li s'ar' face, ei totu n'ar' fi indestuliti, căci zace in firea omului, că se nu se indestulésca cu ceea ce are, ci se dorésca totu mai multu. Prin autonomi'a Transilvaniei ei ar' dobendi, dér' numai mediulóce de a se poté intarí cătu mai multu, pentru că mane-poimane se dica sanatare buna si se se alipésca la Romani'a.?!

Romanulu replicá la espunerile aceste facute cu atát'a sinceritate camu urmatórele: . . . „Este martora istori'a, că romanii intotdeauna au fostu toleranti si leali fația de popórele, cu cari au traitu impreuna, ba de multe-ori au fostu inca preta indulgenti. Nu romanii au conspiratu in contra maghiariloru, ci acesti'a au facutu faimos'a conjuratiune dela 1437 in contra

elementului romanu. Maghiarii din Transilvani'a n'au dér' nici o cauza de a se teme, că recăpă-tându-si tiér'a autonomi'a ei ar' fi sacrificati, — asupriti din partea maioritatii romane. Ide'a de Daco-Romani'a nu au scornit'o Romanii, ci Iosifu II imperatul Austriei si Catarin'a Rusiei. Romanii Transilvaniei niciodata n'au avutu tendinti'a a se deslipi de monarchia, ci déca monarchi'a acést'a le-ar' garantá esistenția si dezvoltarea nationala mai bucurosu voru stá sub scutul unei monarchie puternice si inca cu atátu mai vertosu, cu câtu romanii de sine cu greu ar' fi in stare a creá o „Daco-Romania“. Pentru acestu scopu ei ar' trebui se recurga la spriginulu Rusiei si Rusi'a scimu cumu respaltesce: ea astadi póte ar' favorisá crearea unei „Romanie-mari“, pentru cá mane totu ea se-i dé lovitur'a de mórte s. a. s. a.

Maghiarul inse respunde la aceste, cá ori-cumu ar' stá lucrulu, Maghiarii un'a cu capulu nu voru dá autonomia; ei nu potu sacrificá pe conationalii loru din Transilvani'a de dragulu nimeni. Inzedaru sunt tóte strigatele passivistiloru romani, inse déca romanii au plaugeri se si-le arate pe cale constitutiunala, intrandu si ei in dieta.

Romanulu reflectá in fine: „Déca sta lucrulu astfelu eu deocamdáta nu am speranti'a cá maghiarii si romanii se se póta intielege. Maghiarii voru cautá pe semne si mai departe gratia la Berlinu, cá-ci se pare, cá ei voiescu mai bine a se face instrumentu alu scopuriloru germane, decâtu a dá man'a cu romanii, si a cautá, cá se tráiesca, cá natiune libera cu alta natiune libera“. . . .

Atáta amu aflatu din convorbirea acést'a interesanta. Amu avé multe de reflectatu la ea, dér' ne rezervamu acést'a, pentru alte ocaziuni.

O desmintire.

Dupa reintórcerea deputatiunii romane greco-orientale dela Vien'a, Il. S'a Episcopulu I. Popasu ajungédu la resiedinti'a s'a in Caransebesiu inca a fostu intimpinatu si salutatu in modu festivu de cátra romanii de acolo. Sér'a inse se facú o serenada grandiósa cu tortie cu care ocaziune fiindu salutatu de cátra doctorandulu in drepturi Salceleanu, a multiamitu printr'o vorbire scurta. Acést'a vorbire a fostu publicata in tóte foile maghiare, inse c'unu tecstu atatu de schimositu, in sensu magniaronu, incatu lucrulu apareá asia, cá si candu Episcopulu Popasu ar' fi desavatu insusi pasiulu ce l'a facutu impreuna cu ceilalti Archierei in contra proiectulu de lege maghiarisatoriu. Intre altele i se pusera in gura cuvintele cá ingrijirile romaniloru ar' fi cu totul „nemotivate“, cáci proiectulu de lege din cestiune nu le face nici o greutate si nu le va aduce nici o scadere s. a. Ni cunoscédu bunele intentiuni ce le-a nutritu si le untresce Prea santi'a Sa pentru poporulu romanu nu amu potutu crede nici unu momentu in esactitatea discursulu publicatu in foile maghiare. Inainte de a ne pronunția inse amu asteptatu, cá se se dé o desmintire formalá acelei vorbiri falsificate. Vedemu dér' cu placere, cá „Tel. Rom.“ de Marti aduce acést'a desmintire publicandu o corespondintia ce a primit'o dela Caransebesiu din parte fórte competenta, care dice, cá Prea Santi'a S'a a introdusu vorbirea s'a cu-o parafraza a cuvintelor ce le-a adresatu Maiestatea S'a deputatiunii romane gr.-or. cá a intonatu apoi, cá noi romanii in trecutu amu invetiatiu latinesce, apoi nemtiesce, acumu invetiamu unguresce si invetiamu usioru, cáci romanulu are talentu pentru limbi straine si in fine a datu espressioni alipirei romaniloru cátra tronulu si dinastia Atatu a contienutu respunsulu seu.

Nu este dreptu asiadér', cá P. S. S'a ar' fi disu, cá ingrijirile nóstre fačia de faimosulu proiectu ar' fi cu totul nebasate. Se vede, cá reportorii foiloru maghiare au pusu unu pondu prea peste mesura de mare pe asertiunea fugitiva a P. S. Sale, cá adeca romanii iuvéti'a usioru ori-ce limba si asia si pe cea maghiara. De acolo inse cá romanii, dupa afirmarea P. S. Sale, au talentu pentru limbi straine, nu urméza nicidecumu, cá maghiarii ar' fi in dreptu se le impuna cu forti'a studiulu limbei loru, si cá ingrigirea asupra proiectulu de lege, care are de scopu maghiarisarea scoliloru nóstre confessionale, ar' fi cu totul nemotivata“. O spunemu sinceru, cá ne ar' fi parutu mai bine déca P. S. S'a ar' fi evitatu ori-ce espressioni, care si numai pe departe poté se dé ansa contrariloru nostri de a intortochiá adeveratulu sensu alu cuvintelor sale. De alta parte

trebuie se admiramu cinismulu unoru ómeni, cari sunt in stare a sustiéne, cá unu Episcopu, fia elu romanu séu de ori-ce alta nationalitate, ar' fi ca pabilu de a-si desavú astfelu propri'a fapta.

„Functionarii comitatului — adauge coresp. memorátu a T. R.“ — in diu'a urmatóre dupa serenada au trasu la respundere pe doctorandulu Salceleanu cá cuventuloru la serenada si au cerutu in scrisu cuventarea, care li s'a datu si dupa ce cetind'o si éarasi cetind'o n'au potutu scóte din ea nici inalt'a tradare, nici perturbare a linistei publice, i-au datu cuventatoriulu parintesculu sfatu se nu se amestece in atari demonstratiunii, cá-ci este omu teneru si-si periclitá viitoriulu.“ Acumu acesti functionarii comitatensi au facutu unu reportu Ministrului de interne, in care mistifica respunsulu P. S. Sale Episcopului. Eata esplicarea la tóte: damu cu cocotéla, cá acelu mistificatu este tramisu la foile maghiare spre publicare séu din biuroulu ministerialu dupa informatiunile vice-comitelui séu dea-dreptulu dela functionarii comitatului.“

Bucuresci, 25 Februaru (9 Martiu) 1879.

(Corr. part. a Gaz. Trans.)

In Camera de doue dile se discuta motiunea pentru modificarea art. 7 din Constitutiune. Siedintiele suntu scomotóse si desbaterea a luatú dimensiuni, la care nu ne asteptamu. Membrii parlamentulu suntu despartiti in doue tabere.

Majoritatea se marginesce in a declará puru si simplu necesitatea modificarei. Minoritatea inse voiesce a motivá acea declaratiune si a indicá chiaru si modulu cá cum trebuie se modifice viitórea Camera de revisuire articolulu in cestiune. D'aci li s'au datu numirea de „Motivisti“ si „Nemotivisti.“

Partid'a motivistiloru se compune din „Fractiunea libera si independenta“ in frunte cu d. d. N. Ionescu si Vernescu éru Nemotivisti la care tiene si guvernulu se compunu din liberalii nationali si consevatorii nationali.

La 24 Februaru a fostu una dintre cele mai interesante siedintie, fiindu cá erau inscriși la ordinea dilei doui vestiti oratori d. N. Ionescu, siefulu fractiunii, si d. T. L. Maiorescu, reprezentantele Conservatoriloru in Camera. Loj'a diplomatica, loj'a damelor, tribun'a oficiale, tribun'a publica si tribun'a diaristiloru erau indesuite d'unu publicu fórte alesu. Dupa ce a terminatu d. N. Ionescu si dupa ce au mai vorbitu si altii pe la 5 óre p. m. d. T. L. Maiorescu este invitatú a luá cuventulu. Indata dupa pronunciarea acestui nume incepe a domni o liniste adanca in Camera, si deputatii ocupandu cu gramad'a locurile atentiu-nei fiacaruia érá indreptata asupra oratorelui.

In adeveru oratorulu a pronunciatu unu discursu care sub tóte formele si din tóte puntele de vedere va remané memorabilu in istori'a romanismului. Acestu discursu póte servi de invetiatura pentru toti aceia, cari punu mai pe susu religiunea de cátu nationalitatea. Si fiindu cá la d-vóstra nenorocitele certe confessionale suntu inca totu la ordinea dilei*) am crediutu, cá celu mai bunu serviciu ce potu face confratiloru nostri Transilvani, este a le pune in vedere discursulu memorabilu si epochalu alu d. T. L. Maiorescu. Intr'unu numeru viitoru voiu analisá si apretiá cu tóta serio-sitatea discursulu in cestiune, éru péna atunci, 'lu lasu se urmeze aci, atragédu atentiuinea cetitoriloru asupra lui si rogandui se 'lu citésca cu atentiu-nea ce merita unu asemene discursu plinu de invetiaturi pentru neamulu romanescu.

Discursulu d-lui T. L. Maiorescu,

(rostitu in Camer'a Romaniei la 24 Febr. (8 Mart. 1879.)

D-loru deputati! Starea in care a'ti dusu mic'a opo-sitiune conservatóre in mijloculu D-vóstra este in momentulu de fatia neobicinuita. Péna acum, de cate ori veneau propu-neri, in rarele casuri in cari au venitu, din partea nóstra, ve vedeamu pe toti, din o parte si din alt'a, uniti cá se afirmati adversitatea de principii. In casulu de facia inse ne infatisatiu noe celoru din opo-sitiunea conservatóre, unu spectacolu cu totul deosebitu. Vedemu acést'a maioritate, acést'a aprópe unanimitate de péna acumu despartiti in doue tabere. Eu am auditu pe unulu din cei mai autorisati de-putati ai maioritatii D-vóstra de péna acum, adi in minori-

*) Onor. d. corespondentu se afla in eróre. Astadi multiamta ceriului fatalele certe confessionale dintre noi sunt sterse dela ordinea dilei si speramu, cá pentru tot-deauna.

tate, pe acela care se numea unu veteranu alu luptelor parlamentare inca de la Constituanta, pe D. N. Ionescu, a-runcandu maioritatiei acestei Camere cuventulu de mistificare si am auditu pe D. raportore, reprezentantu alu acestei ma-joritati, respundiendu minoritatiei D-v. cu acelasiu cuventu de mistificare. Candu unii altora ve aruncati cuventulu de mistificare, permiteti opo-sitiunii conservatóre de a nu ve imitá in acést'a procedare. Noi suntemu convinsi cá nu póte fi vorb'a de mistificare in acést'a Aduare, nici din partea unora, nici din partea altora. Sunt convinsu cá este de demnitatea ori carui parlamentu de a crede si a afirmá, cá ori-ce deputatu lucréza in buna credintia cá un reprezentantu alu tiei intregi. Asia dér', de buna credin-tia si fara mistificare asiu rugá cá unulu din acei cari voru vorbi dupa mine se mi faca onóre de a me lamuri asupra urmatórei intrebari. Noi cei din opo-sitiune vomu vorbi in sensulu propunerei maioritatii si vomu votá in acelasiu sensu, adica vomu vota motiunea pentru revisuirea art. 7 din Con-stitutiune, fara a votá si ver-o motivare. Intrebarea care o facu este inse acést'a: pentru ce voiti D-v. din minoritate se ne siliti pe noi toti de a vota nu numai propunerea de re-visuire a art. 7, (cáci acést'a o primim cu totii), déra de a votá si motivele D-v.? Cestiunea 'mi a parutu deplasata péna acum, si mi pare cá si D. Codrescu infieru si D. Fur-culescu si D. Ionescu asta-di au facutu o confusiune asupr'a a doue lucruri deosebite: motivele si conclusiunea. D. Fur-culescu care a vorbit in urma in sensulu minoritatiei; ne-a cetitu pe Laferriere cá se probeze cá declaratiunea trebuie se fia motivata. Eu am imprumutat de la D-sa cartea si éta ce citescu in Laferriere, in pasagiulu citatu de D-sa. „Les déclarations en cette matiéres ee font d'après les formes de sous les projéts de lois ordinaires.“ Va se dica si declarati'a cá este casulu a se revisui articolulu 7 va trebui insoçita de o espunere de motive. Déra cine o tagaduesce acést'a? Déra óre acést'a e in discutiune? Unde ati vediat un actu legislativu, unde Camer'a se nu voteze legea ce i se aduce alaturea de espunerea de motive a ministrului?

Déra motivati D-lor, cât veti voi; nu me faceti inse pe mine, care me unescu cu conclusiunea D-v., se votezu si motivele D-v. Acést'a n'a trecutu prin capulu nici unui parlamentu din lume si sunteti necorecti, constitutionalmente vorbindu, candu cereti de la noi se ve votamu nu numai conclusiunea, déra si consideratiunile D-v. Este, D-nii mei, asia de elementar acést'a, in catu me miru, cum a scapatu din vederea vechiulu parlamentariu la 1866 deosebirea in-tre proiectu de lege si espunere de motive. Conclusiunea si proiectulu de lege se votéza, considerantele si espunerea de motive nici o data. De esemplu, intrand astadi in Camera mi s'a prezentatu un proiectu de lege ordinariu alu D-lui ministru Ferichidi, pentru calea ferata de la Marasiesci la Buzeu. Proiectulu este la a 3-a pagina, espunerea de motive este dincolo pe cele doue pagini. D. ministru pune inainte 5 motive, eu inse am unu alu sieselea si numai pentru acela voiu vota legea: este lini'a strategica intre Marasiesci si Buzeu. Déca ar' fi fostu vorba numai de in-lesnirea comunicatiei simple, motivele economice numai m'ar fi facutu se mai asteptu cu acést'a noua cheltuala, déra pentru motive strategice eu votezu legea. Este déra o érére Constitutionalá, o eresie parlamentara, candu domnia-vóstra cereti se ve votezu nu conclusiunea, ci chiar si motivele. Asupra mótiivelor fie care consciintia e libera: in conclusiune se ne unimu. Si vedeti catu de gresita, catu de neconstitucionala a fostu acést'a procedere: cáci din mo-mentulu, in care a alunecat discutiunea pe acestu teren chiaru din partea asia numitiloru vechi parlamentari, au inceputu banuielele asupr'a intentiuniloru ascunse, au inceputu aceea scrutare necorecta a motiveloru individuale.

Nici o data, D-lor, intrunu parlamentu nu s'a cerutu a se votá alta de catu conclusiunea, nu s'a cerutu se se voteze motivele. Asiadéra cerinti'a minoritatii, de a i vota noi si motivele, este nedrépta si neparlamentara. Din mid-loculu partitulu conservatoru, cáci din intamplare propu-nera maioritatiei a fostu dela inceputu a amiculu meu poli-ticu D. Carp, noi am voitu se ve damu o dovada si era-mu inspirati de simtiementulu, cá intr'a estiune asia de grava, care ne angagiaza in fačia strainiloru se dispara lup-tele de partitu, si v'am disu. D-loru, este probabilu cá a-supr'a conclusiuniloru ne unim, se facemu unu armistitiu, votamu si noi propunerea maioritatii D-vóstra si in discu-tiunea publica fie-care si va spune profesiunea de credintia, si apoi in viitórele cameri de revisuire, cei cari din noi voru mai veni, vomu avé ocaziune se spunemu ceea ce credemu, Inse nu facemu acést'a adi, cand lumea din afera este atat de agitata in privinti'a nóstra, adica in privinti'a tratatulu de Berlin, relativu la noi. Nu faceti déra acést'a lupta in-vérsiunata in senulu parlamentulu! Eta ce ne diceamu noi din opo-sitiunea conservatóre. Cumu D-loru din fractiune veniti acum si faceti ua discutiune inversiunata pe care noi din opo-sitiune voimu a o evitá guvernulu? Déra óre de ce? D-loru, ia se ne punemu in ipothesa, ce o speramu noi cá realisabila, cá s'ar fi votatu declararea pentru revisuirea art. 7 in unanimitate; ce se intemplá in discutiune? Fie-care ar' fi discutatú si ar' fi motivatu dupa cumu intielega, ar' fi venitu D. Codrescu se-si spuna vederile séle, D. Vi-zanti se-si spuna parerile si asia toti amu fi venitu se es-

punem vederile noastre, adese ori deosebite, dera amu fi votati in unanimitate acea declaratiune ca conclusiune a motivelor. Apoi, ar' mai fi fost cineva in tiara, care s'ar' fi indoit asupra sensului anui asemenea votu? Ce credeti d-v. ca ar' fi fostu in tara unu Singur omu care ar' fi crezut, fiindu ca de exemplu D. Codrescu a gasitu de cuviinta se voteze declararea pentru art. 7, ca d-sa a renunsiat la ideile d-sale asupra evreilor? De sigur nu; Amu fi datu numai tierii spectacolulu de o Camera si unu Senat uniti fara nici o nuantia de partidu, fara nici o nota discordanta, pentru a ne scapa de o situatie si a ne bucura cu o ora mai inainte de independentia recunoscuta. (Aplause.)

D-loru eta teori'a constitutionala pentru care nu m'am putut uni cu parerea minoritatii. Mai este un altu argument; eu, parerea minoritatii nu o gasescu destulu de fransie intentiunile sunt totdeauna fransie, dera formularea nu. D-loru, Camer'a si Senatul a primitu la 30 Septembrie 1878, urmatorea declaratiune, si eu sunt in dreptu a ve vorbi de acest'a, fiind-ca noi din opozitiune vespuneam de pe atunci: D-loru, nu faceti declaratiune in privinta tractatului de Berlin, inainte de a intreb'a tier'a! Nu ne angajati pe calea acest'a ca ci ne lipsesce, deca nu competinta juridica, dera ne lipsesce competinta mai inalta data de natiune de a vorbi si de a-o angajia in o asemenea cestiune, inainte de a o consulta. Ve aduceti aminte, n'ati primitu propunerea nostra de noui alegeri, marea majoritate a acestei Camere si a Senatului a primitu acest'a declaratiune: „Camer'a, luand cunoscintia de tratatulu de Berlin, autorisa pe guvern'u a se conforma vointii colective a Europei.“ Ua voce. Resolutiune, nu e declaratiune. D. T. Maiorescu. Ori-ce resolutiune este o declaratiune, der' orce declaratiune nu e o resolutiune. (Aplause.) Acum, facu a dou'a intrebare: Deca nu era tractatulu de Berlin, deca elu nu vorbea de revisuirea art. 7, d-v. totu ati fi venitu se modificati acestu articulu 7? Eu credu ca nu. D. N. Ionescu. Ba da. D. T. Maiorescu. Audu pe siefulu fractiunei dicendu da. Va se dica: fara nici o presiune din strainetate ar' fi venitu fractiunea si, din ceru seniu, ar' fi cerutu revisuirea art. 7 pe care totu ea l'a introdusu in constitutiune? (Aplause.) Apoi acest'a ar' fi celu mai sdobitoriu testimonium paupertatis ce si l'ar' da fractiunea ca partidu politicu, si inca si l'ar' da in circumstantie agravante, pe candu astadi totu si'lu da, dera si'lu da in circumstantie atenuante. (Aplause, ilaritate.) Dera eu credu ca toti cari au iscalitu propunerea minoritatii, nu au datu mandatu d-lui Ionescu a dice da, credu ca multi — deca nu toti — vor dice ca nu-si gaseau acum momentulu de a se revisui art. 7, deca nu era tractatulu de Berlin.

D. G. Vernescu. Acest'a e naturalu

D. T. Maiorescu. Apoi evidentu, ca e naturalu; der' vedeti, ca lucrurile cele mai naturale sunt pentru unii mai grele de intielesu. (Risete). Deca e der' naturalu, deca misiunea nostra, candu amn fostu alesi, nu era de a revisui art 7 fara tractatulu de Berlin, apoi, care e propriulu motivu, pentru care cereti acum revisuirea acestui articulu? Neaparatu tractatulu de Berlin. Deca, der', acest'a e propriulu si aderatulu motivu, aveti sinceritatea a lu spune d-v., iuse, nu lu spuneti, ci, voiti se dati propunerei d-v. aerulu puru si simplu, ca ar' fi o propunere esita din sinulu tieroi abstragendu dela tractatulu de Berlin. Ei bine, eu nu intielegu acest'a propunere. Nu voiti se aiba aerulu ca lucrata sub presiunea straina declaratiunea d-v., der' nu e mai puçinu adevaratu, ca indata, ce Camer'a si Senatul a primitu tractatulu de Berlin, nu mai trebuie de catu se venim acum si se fimu consecuenti, dandu Camerei de revisuire calea de a modifica art. 7. Findu-ca der', d-loru, trebuie se fimu consecuenti unui votu anterioru, care dicea: primimu tractatulu de Berlin, trebuie se primimu astadi puru si simplu declararea prealabila pentru revisuirea articulu 7, si nimeni in tiara nu se va indoi asupra sensului acestei declaratii. Nu este unu alegatoriu in tiara, care se nu scie, ca tractatulu dela Berlinu este, care ve cere revisuirea si nu va fi nici unu alegatoriu care se-si faca alta idea. Atunci, ce periculu vedeti de a vota simplamente acesta motiune; spunendu iuse in discutie acest'a fiecare motivele sale, precumu si eu spunu pe ale mele? Si ce gasiti strainu, ca in faci'a strainului, unanimitatea acestei Camere se acopere positiunea cea grea ce o are Romani'a? (Aplause.)

Voiu termina, D-loru, aretandu-ve motivele, pentru cari noi primimu aceea motiune a majoritatii, motive, cari se deosibescu de acelea, ce amu veditu in raportu pre cumu si de aceleale minoritatii, d-loru onor. d. Codrescu in espunerea s'a, linistita in cuvinte, der' violenta in conceptiune, ne-a spusu intre altele acesta: candu a pussu tier'a art. 7 in Constitutiune, ea 'si-a adusu aminte de o traditiune seculara si nu a facutu altu, decatu a consacra, ceea ce era si in regulamentul organicu si in legile mai vechi, cari le-a avutu de secolu inainte, si d. Codrescu a voitu se investesca art. 7. cu tota veneratiunea ce se cuvine traditiuniloru si istoriei unui poporu. Eu nu sunt de opiniunea acest'a. Eu credu, ca nu are a face art. 7 cu traditiunea nostra istorica, si eta de ce: La inceputu, in aceea traditiune istorica, in adeveru natiunea romana a fostu ante-lup-

tatorea crestinismului in contr'a se-mi lunei. Acest'a este unu titlu de gloria alu nostru de a fi aperatu ca sentinela dela resaritu crestinismulu europenu, pe catu amu potutu in contr'a navalirii turciloru, si nu degeab'a in Rom'a Italiana, in orasiulu nostru de patria primitivu, se aducea Te-Deumuri in onorea lui Mihaiu-Vitezulu si a lui Stefan cel-Mare pentru victoriile in contra Turciloru.“ Inse acumu d-loru in secululu XIX, este ore totu lupt'a de crestinetate la ordinea dilei? Der' ore unu poporu are numai o misiune in vieti'a lui? Si odata ce aceea misiune este implinita trebuie se mora, ne mai avendu alte misiuni pe pamentu? Ore unu poporu nu-si arata vitalitatea s'a mai alesu atunci, candu pote se imbrace cu o egala taria diferitele misiuni istorice, care i se presinta unele dupa altele? Cine adi mai vorbesce in Europ'a apusana culta de misiunea crestinatatii speciale. Este numai Russi'a dela Nordu, care a venitu cu crucea ortodocsiei, ca se deslege cestiunea Orientului! Der' noua, cari amu fostu creati, ca Statu constitutionalu si in form'a moderna, in urm'a resbelului orientalu, prin tractatulu dela Paris, prin staruint'a mai alesu a generosei Francei, a unui membru din ginta latina, noue nu ni s'a disu, ca ne creadia, pentru ca suntemu ortodoxii, Orientului, ci pentru ca suntemu sentinela ginte latine inaintate in Orientu, pentru ca ni s'a spusu, ca avemu nationalitatea latina de sustienutu in Orientu, ca o oasata in mediulocu pustialu de alte rasse. (Aplause). Apoi, atunci ve intreb'u, d-loru, ginta latine are ea a face in specialu cu ortodocsia ori cu chrestinatatea? Romanii au fostu pagani; Italianii sunt catolici; Francesii sunt catolici si protestanti, sunt Romani uniti si neuniti Religiunea, ori catu ar' fi ea de importanta, este o nota accesoria a nationalitatii; sangele, limba, aspiratiunile comune, acesta este ginta latina. (Aplause).

Atunci, d-loru, pentru ce mai puneti in Constitutiunea acestei ginte latine din Orientu o escludere religioasa? Ori-cari ar' fi temerile d-v. nu poteti se aduceti o restrictiune religioasa; luati legile si le faceti ori-catu de restrictive pe teremulu economicu si socialu. A pune inse asemenea restrictiuni cu privire la religiune, acest'a nu intra in ideile secululu de astadi si a fostu o mare gresiala, ce s'a comis, candu s'a introdusu acest'a in 1866, in pactulu fundamentalu alu tierii. Ve voiu atrage inse luarea aminte asupra unui punctu forte caracteristicu. Ati cititu protocoalele tractatului dela Berlinu si sciti, ca in protocolulu 8 s'a pusu mai pe largu acest'a cestiune. Cine destepta cestiunea? Cine cerea ca se se sterga ideea de ortodocsismu si de intolerantia religioasa? Este soror'a nostra de ginta latina, Franci'a. . . O voce. Este d. Waddington. D. Maiorescu. Franci'a, intarita de Itali'a si sustienuta de celele-alte puteri apusane, acelea dela cari primimu noi cultur'a, acelea ale carora traditiuni de cultura suntemu chiamati se sustienomu in Orientu. Cine dincontr'a ar' fi voitu se mantienemu art. 7 in Constitutie? Russi'a ortodoxa D. Vernescu. Nu este esactu. D. Maiorescu. In faci'a acestei desmintiri sunt silitu a citi unu pasagiu din protocolulu 8 dela 28 Iunie 1878. Rogu pe onor. biuroa se bine-voiesca a mediuloci ca se-mi se aduca indata brosiur'a oficiala. Continuu pena atunci. In adeveru, si aci este o erore, care o comitea d. deputatu Vizante in vorbirea s'a de alalta-eri. Nu a venitu Russi'a in numele nationalitatii panslavisticce se faca resbelu din urma, ci a venitu cu crucea ortodoxa in mana. In numele ortodocsiei ne-a invaluitu asemenea pe noi in tractatulu dela San Stefano. In numele crucei ortodocsiei 'si-a luat dreptulu ca se vorbesca si pentru noi. Noi nu 'i damu acestu dreptu, ca-ci noi ortodoxi seu nu suntemu mai antaiu de tote ginta latina si nu ginta slava. (Aplause).

Mi s'au adusu acumu protocoalele congressului din Berlin si voiu dovedi, ca era inesacta desmintirea d-lui Vernescu. Eata ce dice protocolulu. „D. Waddington admite independentia Serbiei“ (si sciti, ca acelasi principiu s'a aplicatu si la Romani'a „der' sub beneficiulu urmatorei propuneri: locutorii de ori-ce religia se voru bucura de deplina egalitate de drepturi.“ Acesta propunerea de tolerantia religioasa o desvolt'a reprezentantulu Francei mai pe largu in protocolulu alu 10-lea si la acest'a a aderatu si Itali'a si Engliter'a si cele alte puteri apusane. Numai Russi'a s'a impotrivotu, si eta ce dice protocolulu 8: „Principele Gorciacofu se teme, ca acest'a redactiune se nu se aplice mai cu sema la israeliti, si fara se se impotrivesca principieloru generale exprimate intr'insa, Alteti'a S'a . . .“ D. Vernescu. Vedeti, ca nu este vorb'a de religiune. D. T. Maiorescu. Apoi da, nu cumva voiti, ca principele Gorciacofu se vie in faci'a Europei si se dica: nu primimu asia elementele de cultura din Europ'a. Der' vine indata declararea d-sale lamurita, o dice aceea principele Gorciacofu destulu de sinceru si de claru.

„Alteti'a S'a nu ar' dori ca cestiunea israelitiloru, care 'si va ave rendulu mai tardin, se fia prejudecata prin o declaratiune prealabila. Deca este vorb'a numai de libertate de religiune, principele Gorciacofu declara, ca ea a fostu totdeauna in vigore in Russi'a, in ceea ce 'lu privesce, densulu adera cu totul la acestu principiu, si ar' fi gata se 'lu intinda in sensulu celu mai largu. Der' este vorb'a

de drepturi civile si politice, si Alteti'a S'a cere se nu se confunde israeliti dela Berlinu, Paris Londr'a seu Vien'a, carora negresitu nu s'ar' pote refusa nici unu dreptu politicu seu civicu, cu evreu din Serbi'a, Romani'a si cateva provincii russe, cari sunt, dupa parerea s'a, unu adevaratu flagelu pentru popolatiunile indigene.“

Parca audieamu vorbindu pe d. Codrescu, candu citeamu aceste cuvinte ale principelui Gorciacofu din congressulu celu mare alu Europei. Vedeti, der' ca Franci'a, Itali'a, Engliter'a, care are si densa jumetate sange latinu sunt cele d'antaiu de a insista, ca se nu puna o cestiune de ortodoxia acolo, unde este o cestiune de nationalitate, si deca a avutu Franci'a un meritu in istori'a moderna a secululu nostru, este de a fi pusu inainte principiulu nationalitatiloru.

In virtutea der' a principului de ginte latina stamu noi aci, era nu pentru ortodocsia. Cu acest'a ne potemu apera in viitoru in contra panslavismului. Cu acest'a potemu se continuamu a primi germeni de cultura de acolo, de unde le-amu luat si pena acumu, adica dela Occidentu, si nu dela Nordu. Vnu ultimulu cuventu pentru o perspectiva mai inalta in viitoru: candu, in urm'a votulu d-v., s'a intinsu piciorulu tierii peste Dunare, candu ati luat Dobrogea, unde sunt si alte religiuni, cu acestu pasu de cea mai mare insemnatate pentru sorcea acestei tieri, ati disu: in mediulocu poporeloru peninsulei Balcanice, la deslegarea finala a cestiunei Bizantiului, vremu si noi Romanii se dicemu cuventulu nostru si acestu cuventu nu pote fi religionea ci cultura occidentala.

Me resumu: der' art. 7 din Constitutiune a fostu unu anachronismu la 1866. La 1866 era vorb'a de nationalitatea romana, era nu de ortodoxia; traditiunile nostre religiose in contra Turciloru nu-si mai aveau si nu-si mai au locul, ele trebuie se fia inlocuite cu ideile ginte latine si de aceea nu primescu se mai fia restrictiuni religiose in Constitutiunea Romaniei. Era pentru cestiunea Evreiloru acest'a se va resolv'a la alegerile viitore si inca chiaru in sinulu Constituantei (Aplause prelungite).

Inundarea orasiului Seghedinu.

Nenorocirea care a ajunsu orasiulu Seghedinu in urm'a inundarei Tisei nu se pote descrie cu cuvinte. Relatiunile ce ni le aducu foile din Budapest'a asupra catastrofei intemplata in noptea de Marti spre Mercuri sunt cutrieratorie de anima. „Seghedinulu, a fostu si nu mai este. Vomu scapa, deca vomu mai pote scapa ceva.“ Astfelu i s'a telegrafatu ministeriului de comunicatiune din Budapest'a in 12 Martiu, la 3 ore dupa ameadiu.

Stavil'a a fostu rupta de apa Marti noptea la 2 ore. Paditorii si lucratorii o luara plini de spaima la fuga, spaim'a cuprinse intr'o clipita tota poporatiunea, care incep'u a fugi peste podulu Tisei spre Seghedinulu nou. Catre ameadiu apa de doi metri (unu stanjianu) pe stradele Seghedinului. Noue din diece parti ale Seghedinului erau sub apa Mercuri inainte de ameadiu. Pena la ora 1 au fostu surpate vreo 50 de case. Fabric'a de chibrituri din Seghedinu ardea. Esista temerea, ca multi omeni s'au inecat in valuri seu au fostu ingropati sub ruinele caselor ce s'au surpatu. Lui „Pesti Naplo“ i-se telegraf'a la 9 1/2 ore dim.:

„Strad'a scolei, punctulu celu mai inaltu alu orasiului este pe jumetate impluta cu apa. Ap'a cresce colossalu. Stavilele sunt rupte in tote partile. Casele se surpa un'a dupa alta. Soldatii cu pontonele loru facu minuni, vreo 100 sunt cu totulu si ne-ar' mai trebui celu puçinu 300. Canalurile tote sunt ruinate n'a fostu posibilu a le astupa. Si casele cele mai mari sunt incungurate de apa. O parte a stradei Sinagogei s'a surpatu, sinagog'a este plina de apa. Se dice ca spitalulu in care se aflau vreo 500 bolnavi s'a surpatu. Devastatiunea ia dimensiuni totu mai mari.

Ministeriulu a tramisu indata pentru hranirea celoru ce au fugitu din orasiu 40,000 florini prin assignatiune telegrafica. — Unu autografu alu Maiestatii Sale dice ca faci'a de catastrofa inundarii Seghedinului se lasa de propusulu, de a veni la Budapest'a, spre primirea felicitariloru ce ocaziunea nuntei de argintu si doresce ca cheltuielile intientuate pentru aceea di se se faca in favorulu nenorocitorulu dela Seghedinu. Maiestatea S'a a mai donatu afara de alte sume in numele seu si a imperatesei-regine sum'a de 40,000 fl. din cass'a s'a privata. — Se faec ce numai este cu potintia spre a se salva vietile locuitoriloru.

Brasiovu, 1 Martiu st. v. In septeman'a trecuta petrecuramu la momentu pe unulu dintre cei mai bravi negutiatori Nicolae Frigatariu, care reposa in etate de peste 70 de ani. Acestu

barbatu inca a fostu unulu din acei betrani, cari tienu de macsim'a aceea avangelica, ca ce face drept'a se nu scie stanga. Funeralele se seversira Sambeta in 24 Fauru, la cari lua parte intregu corpulu didacticu cu tinerimea studiôsa dela scôlele centrale romane si unu publicu numerosu din tôte clasele societati romane. In biseric'a de pe Tocile tienu protopopulu II alu Brasiovului Ionu Petricu unu discursu, in care enumerà meritele si serviciile reposatului pentru biseric'a santei Treimi si pentru scól'a aceleia. Frigatoriul a functionatu in restimpu de 20 de ani ca inspectoru scolariu si ca reprezentantu la biserica. In calitate atatu de inspectoru, câtu si de reprezentantu si-a implinitu datoric'a cu scumpetate. Reposatulu, petrunsu fiindu de cuvintele evangelice, cari dicu, ca omulu se nu-si stringa numai comori peritôrie, pe cari le pôte manca rugin'a si le potu sapà furii, dér' elu din agonisél'a osteneleloru sale si-a eternisatu numele prin urmatôrele legate:

1. A testatu scôleloru nôstre gimnasiale romane 4 obligatiuni de ale bailoru de aburu de câte 100 fl. v. a. dupa aceea a mai daruitu inca 200 fl. totu pentru acelu scopu.
2. La fondulu scôlei confessionale de lênga biseric'a de pe Tocile 556 fl. v. a.
3. La biseric'a de pe Tocile a cumpertatu o candela mare de argintu cu 850 fl.
4. A facutu unu Oranistu (ceriu) cu 200 fl.
5. Icon'a Ierusalimului cu candela si dône fesnice de argintu
6. o holda (pamentu) esarendata pe anu cu 50 fl.
7. La fondulu gremiului negutiatorescu din Brasiovu 200 fl.
8. La fondulu veduveloru serace din Brasiovu si Sacele 100 fl.

Aceste legate voru face, ca generatiunile viitôrie se si aduca cu pietate aminte de generosulu testatoriu. Bine ar' fi de ar' aflà câtu de multi imitatori, ca numai atunci voru potè progresà instituttele nôstre de invetiamentu, candu voru aflà câtu de multi ca reposatulu, care se le ajutore. Se-i dicemu cu totii: fia-i tieren'a usiôra si memori'a eterna!!

Diverse.

(Tinerimea romana din Budapesta) a tienu dupa cumu ne spune „Familia“ adunare in localitatile societati „Petru Maioru“, cu care ocaziune comitetulu seratei literarie musicale din carnevalulu trecut a reportatu, ca pèna in 9 Martiu n. au intratu cu totulu 1096 fl. 40 cr.; ca venitu totalu alu petrecerei. Spesele au fostu de 284 fl. 47 cr.; pretiulu vestminteloru calusieresci, cari remanu proprietatea Societati: 48 fl. 53 cr. deci spesele in totalu: 333 fl. Venitulu curatu este dèra de 763 fl. 40 cr. care s'a si predatu societati „Petru Maioru“, in alu careia favoru s'a arangiatu acést'a petrecere.

(Inaugurarea fabricii de chibrituri din Bucuresci.) In 25 Februaru s'a inauguratu fabric'a romana de chibrituri (lemnusie) din Bucuresci. Festivitatea a decursu cumu urmèza: la 1 ôra salele fabricii erau pline de unu publicu alesu si numerosu. La acést'a serbatôre industrialu a participatu si Domnitoriulu. Dupa ce a sositu Mari'a S'a indata a seversitu unu archiereu santirea apei. Ministeriulu a fostu prezentatu prin ministrii de interne, de finantie, de lucrari publice. Apoi a tienu in numele fundatoriloru d. B. Boierescu unu discursu binesentitu, la care M. Sa Domnitoriulu a respunsu prin câteva cuvinte de incuragiare, urandu vieatia lunga noului stabilimentu. Acestu stabilimentu romanescu este primulu pasu pentru emanciparea Romaniei pe calea economica de sub jugulu industriei straine. Uramu si noi din partene vietia lunga si prosperitate noului stabilimentu romanu.

(Afacerile in Chievu.) Despre cele ce s'au intemplat mai deunadi in Chievu se reportèza din Petersburg: Gendarmulu, care fù omoritu cu ocaziunea rescôlei din urma in Chievu, cadid de man'a unei nihiliste cu numele Olg'a Rasovca, care a trasu cu revolverulu asupr'a lui. Afara de fat'a generalului domnisiôra Gersfeld a luat parte si comtes'a Panin la lupt'a Nihilistiloru cu polit'a si cu gendarmii. Comtés'a sa inscria la Universitate din Chievu si este o frumsetia rara. Autoritatile rusesci nu cunoscu pèna acuma numele celor arestati. Nihilistii au tienu deodata adunari in dône locuri. Intr' unu locu se adunara barbati, in celalaltu numai femei. Nui nici decumu adeveratu, ca polit'a ar' fi aflatu la cei adunati hartii revolutionare compromitiatorie. Tatalu domnisiôrei Gersfeld traiesce in Petersburg

si se numera intre cei mai mari demnitari ai imperiului; elu este generalu, senatoru si membru alu consiliulu imperialu. Master'a comtesei Panin este dama de curte a imperatesei rusesci, si stramosiulu seu a fostu in dilele imperatesei Catarin'a alu doilea cancelarulu alu imperiulu rusescu. Pe celu ce cunôsce numai câtu de câtu istori'a Rusiei nu lu voru suprinde nici de cumu aparitiunile acesteia ciudate, ce arare-ori se vedu in alte state moderne monarchice, ca se conspireze membri din aristocrati'a superiôra in contr'a societati; anomalii se potu inse intemplà intr'o tièra unde in secululu trecut o imperatèsa a batutu pe o dama de curte cu 300 de nuiete in piètia, pentru ca a disu, ca mai frumôsa, ca imperatès'a si a tramis'o pe tóta vietia la Siberi'a.

(Ardere de strigôia.) Din Novgorod (cetatea noua) in Russi'a vine scirea ca in satulu Vravevo din guvernulu Novgorodului fù arsa de viia soci'a unui satènu, cu numele Agrafen'a Ignatiev'a de câtra locuitorii din Vravevo din cauza, ca aveau banuèla, ca e stregôia. Betranii statului astupara cu scanduri usile si ferestrelor casei, in care locuiea presuntiv'a stregôie, dupa aceea pusera paie si lemne im pregiurulu casei si apoi le pusera focu, asia incatu, arse cas'a impreuna cu strigôia. Nenoroicit'a victima a barbariei superstitiôse se prefacu in intielesulu celu mai strinsu alu cuventului in cenusia. Preste o suta de sateni, impreuna cu pop'a loru asistara la acést'a scena infioratôre. Mare trebuie se fia intunereculu pe locurile acelea, de se mai potu petrece in dilele nôstre astfelu de lucruri, de care te infiozezi numai audiendu de ele. Cu prosti'a nu potu resbi nici diei, dice unu poetu.

(Emblem'a Nihilistiloru.) Tôte societatile atatu publice, câtu si secrete-si au simbolele lor, sub cari lupta pentru realizarea scopuriloru lor. Asia si societatea Nihilistiloru din Russi'a, si are emblem'a s'a, care consta dintr'o Cruce, unu Toporu si o Tortia. „Cu crucea vrèu se mèrga inainte fara frica catra tient'a dorintieloru, cu toporulu se culce totu la pamentu ce intimpina in drumu, cu torti'a voiescu se ardia totu ce impedece libertatile si apoi se se nasca o Russia noua si libera.“ Acest'a este adeveratulu intielesu alu cuventului nihilismu, unu nume, cu care s'a botezatu societatea secreta, care insufla terôre in tóta Russi'a.

(„Apollo.“) In Budapesta a aparutu sub redactiunea d-lui Fellegi Victoru si Nr. 3 alu brosierei periodice mucsiale „Apollo“, din lun'a lui Martie, care contine pe 16 pagine urmatôriele piese: 1. „Nu me uita“ piesa de salonu de I. L. Franzler. 2. „Bergmanns-Marsch“ de Alois Au. 3. „Stèua mea“, cantecu fara cuvinte de Victor Langer. 4. „Polc'a mea“ de Karl Klepsch. 5. „Preludii pentru piano séu harmoniumu“ de Andreas Zsaskowszky. 6. „Margaritare de melodii poporale“ din pies'a poporala a lui F. Csepreghy „A Sarga csikó“, pentru pianu transcrisa de Béla M. Vágyvölgyi.

Dare de séma. Subscribulu comitetu, reve-diendu socotelele balului, datu in favorulu Reuniunei femeiloru romane din Brasiovu, aduce la cunoscintia publica, ca spesele au fostu cu totutu in suma de 147 fl. 81 cr. Aceste substragendu-se din' venitul de 222 fl., mai remane unu venitu curatu de 74 fl. 19 cr. Aducèndu aceste la cunoscintia onoratului publicu, subscribulu comitetu isi implinesce placut'a datoric'a de a esprima in numele Reuniunei cea mai cordiala multiamita comitetului arangiatoriu, constata-toriu din d. D. Ioanu Dusoiu, Dr. Nicolau Popu, Iulianu Filipescu si Laurentiu Macsimilianu. — Comitetul Reuniunei femeiloru romane din Brasiovu.

Sciri ultime.

Berlinu, 14 Martiu. Dupa ce a vediutu, ca Serbi'a este gat'a de a esecutà egalitatea de dreptu a confesiuniloru, recunoscè Germani'a independintia Serbiei si denumi pe consululu generalu de pèna acuma Bray de insarcinatu de afaceri in Belgradu.

Budapest'a, 14 Martiu. Delegatiunea ungara a primitu astadi propunerile comisiunei privitôrie la creditele suplementarie pentru ministeriulu de esterne si creditele de ocupatiune pentru 1878 si 1879 pe lênga resolutiunile propuse. In cursulu desbaterei a declarat comiteles Andrássy, respundendu Metropolitului Mironu Romanulu, ca cestiunea privitôre la Arab-Tabi'a inca

nu este definitivu resolvata de câtra cabinetele europene. Scirea referitôre la impartirea Romaniei intre Austri'a si Russi'a este o simpla scor-nitura diuaristica si prin urmare nu nicidecumu basata.

Comisiunea budgetara a delegatiunei austriace salaturatu la conclusele delegatiunei ungare in privintia crediteloru de ocupatiune pentru 1878, asia, incâtu decisiunile ambeloru delegatiuni consuma acuma in tôte. Mane se va incheià sesiunea delegatiuniloru.

Cu 1-a Aprile stilu vechiu 1879 se incepu unu nou abonamentu la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

pentru patriarulu alu II-lea 1879 cu conditiunile din fruntariu.

Rogamu pe domni aceia, a caroru abonamentu espira cu 28 Febr. st. v. 1879, ca se grabesca cu reinolirea lui, ca se li se póta tramite fôia regulata.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresele dloru exacte. aretandu si post'a cea mai aprôpe de loculu, unde locuiescu.

Scrisorile sunt a se adressà la Redactiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Esemplarie complete dela inceputulu anului se mai afla.

Ad. Nr. 42—1879.

Edictu.

Gazd'a Iosifu nascutu in Abrudu si domiciliatu in Petrosieni, contra caruia s'a fostu urditu procesu divortialu de câtra sociã Paraschiv'a nascuta Dalianu, acela inse parasindu acestu locu in 1878, prin acèsta se citeza in terminu de 6 luni dela prim'a publicare a acestui Edictu se se prezenteze la Oficiulu protopopescu gr.-cat. din Petrosieni spre a fi confrontati unulu cu altulu.

La din contra investigarea procesului vâ decurge si in absintia citatului.

Oficiulu Protopopescu gr.-cat. alu Siului.

Petrosieni, 4 Martie 1879.

Stefanu Radicu.

2—3.

Vice-Protopopu Comissariu investigatoriu

Unu fortepianu fôrte buuu

se afla de vendiare cu unu pretiu moderatu in casa din Scheiu strad'a: „la Crucea Capitanului“ Nr. 493.

2—5

Fôrte importantu!

In depositoriulu de incaltiaminte alu lui

I. Sabadeanu,

in Brasiovu, strad'a Caldalariloru Nr. 493, costa:

4³/₄ fl. v. a. 1 parechia ghete barbatesci tari cu 2 talpi vachsu, marochinu s. c. l.

3³/₄ fl. v. a. 1 parechia ghete de dame, tari cu 2 talpi, vitielu, gems, marochinu etc.

2 fl. v. a. 1 parechia ghete pentru copii si 2¹/₂ fl. 1 parechia ghete pentru fetitie, tari, cu 2 talpi, de vitielu, marochinu etc.

Si dupa mesura se pôte comandà acést'a incaltiaminte.

Pretiurile aceste se intielege per cass'a (bani gat'a). Celoru, cari cumpera séu comanda in en gros (cu toptanulu), li se face si alte modificari in pretiuri.

Tôte alte incaltiaminte de luesu etc. sunt tare scadiute in pretiuri. Lagaru mare de totufeliulu de incaltiaminte barbatesci, de dame si copii: **poste 3 mii parchi fabricatu propriu, germanu si francesu.**

Assortimentu mare in palarii si siepci pentru barbati si copii cu **pretiuri fôrte eftine.** Comande din afara se efectuèza promptu si franco se primesce inapoi ce nu convine.

Alifa a vindecà bataturi (ochiuri) si degeneraturi à 30 si 50 cr. cuthi'a. 4—*

Fôrte importantu!

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 13 Martiu st. n. 1879.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	63.45	Oblig. rurali ungare	77.25
5% Rent'a-argintu (impromutu nationalu).	64.14	„ „ Banat-Timis.	81.75
Losurile din 1860	116.75	„ „ transilvane.	76.80
Actiunile bancoi nation. 791.—		„ „ croato-slav.	86.—
„ instit. de creditu 234.80		Argintulu in marfuri	100.—
Londr'a, 3 luni.	116.—	Galbini imperatesci	5.54 ¹ / ₂
		Napoleond'ori	9.30
		Marci 100 imp. germ.	57.40

Editoru: Iacubu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu

Tipograf'a: Ioane Gôtt si fiu Henricu.